

Ontwikkelingsland – Brazilië

Opgave 5 – Aanleg van de Belo Monte-stuwdam in het leefgebied van de Mebêngôkre

- 17 maximumscore 2**
- In het stroomgebied van de Paraná/Paranaíba 1
  - Een juist antwoord is: in de nabijheid van de Paraná/Paranaíba liggen veel grote steden / is de vraag naar elektriciteit hoog 1
- 18 maximumscore 1**
Hoogland van Brazilië
- 19 maximumscore 2**
Een juiste uitleg is:
- Door ontbossing stroomt meer water directer / sneller van het land af naar de Xingu (oorzaak) 1
  - waardoor het regiem onregelmatiger wordt / de rivier grotere afvoerpieken te verwerken krijgt (gevolg) 1
- 20 maximumscore 2**
- bauxiet 1
  - Juiste antwoorden zijn: 1
    - Met de export / verkoop van aluminium kan meer verdiend worden dan met de export / verkoop van bauxiet.
    - De productie van aluminium levert werkgelegenheid op.
- 21 maximumscore 2**
Uit de uitleg moet blijken dat
- achter de Belo Monte-stuwdam in het stuwmeer / in het stilstaande water sediment bezinkt (oorzaak) 1
  - waardoor bij de monding van de Amazone minder sediment beschikbaar is (gevolg) 1
- 22 maximumscore 2**
- Een argument voor deze stelling is: het traditionele uiterlijk (geverfd gezicht / indianentooi) van de man / mensen op de foto bevestigt het stereotype van Amazone-indianen 1
  - Een argument tegen deze stelling is: de camera / filmapparatuur ontkracht het stereotype van Amazone-indianen 1

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit het antwoord moet blijken dat (door het stijgende rivierpeil / het ontstaan van een stuwmeer achter de dam) in gebied A leefgebieden (van inheemse bewoners) onder water komen te staan 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit het antwoord moet blijken dat er (door de aanleg van de dam) minder / geen water door de rivier in gebied B stroomt (en bewoners hun bestaansmiddelen kwijtraken) 	1
24	maximumscore 3	
	Een juiste redenering is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • met de aanleg / aanwezigheid van de Belo Monte-stuwdam worden banen gecreëerd / wordt de economie (welvaart) gestimuleerd (economische dimensie) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • maar deze economische vooruitgang gaat ten koste van het leefgebied van de inheemse bevolking / Mebêngôkre (sociaal-culturele dimensie) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • en met de aanleg / aanwezigheid van de Belo Monte-stuwdam gaan leefgebieden van planten en dieren verloren / wordt tropisch regenwoud gekapt (dimensie natuur) 	1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Aan een deelantwoord dat ingaat op het verzet van de Mebêngôkre tegen overheidsbesluit (politieke dimensie) dient een scorepunt toegekend te worden.</i>	

Leefomgeving

Opgave 6 – Dreigend water in Nederland

---

25 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat in het verleden (midden jaren 90 / in 1993 en/of 1995) (bijna-)overstromingen plaatsvonden langs de grote rivieren.

26 maximumscore 1

Een juist antwoord is: bij dynamisch kustbeheer en bij Ruimte voor de Rivier wordt ernaar gestreefd natuurlijke processen zo min mogelijk te verstoren / natuurlijke processen te gebruiken om Nederland te beschermen tegen dreigend water.